

**Lumière
Cinema**

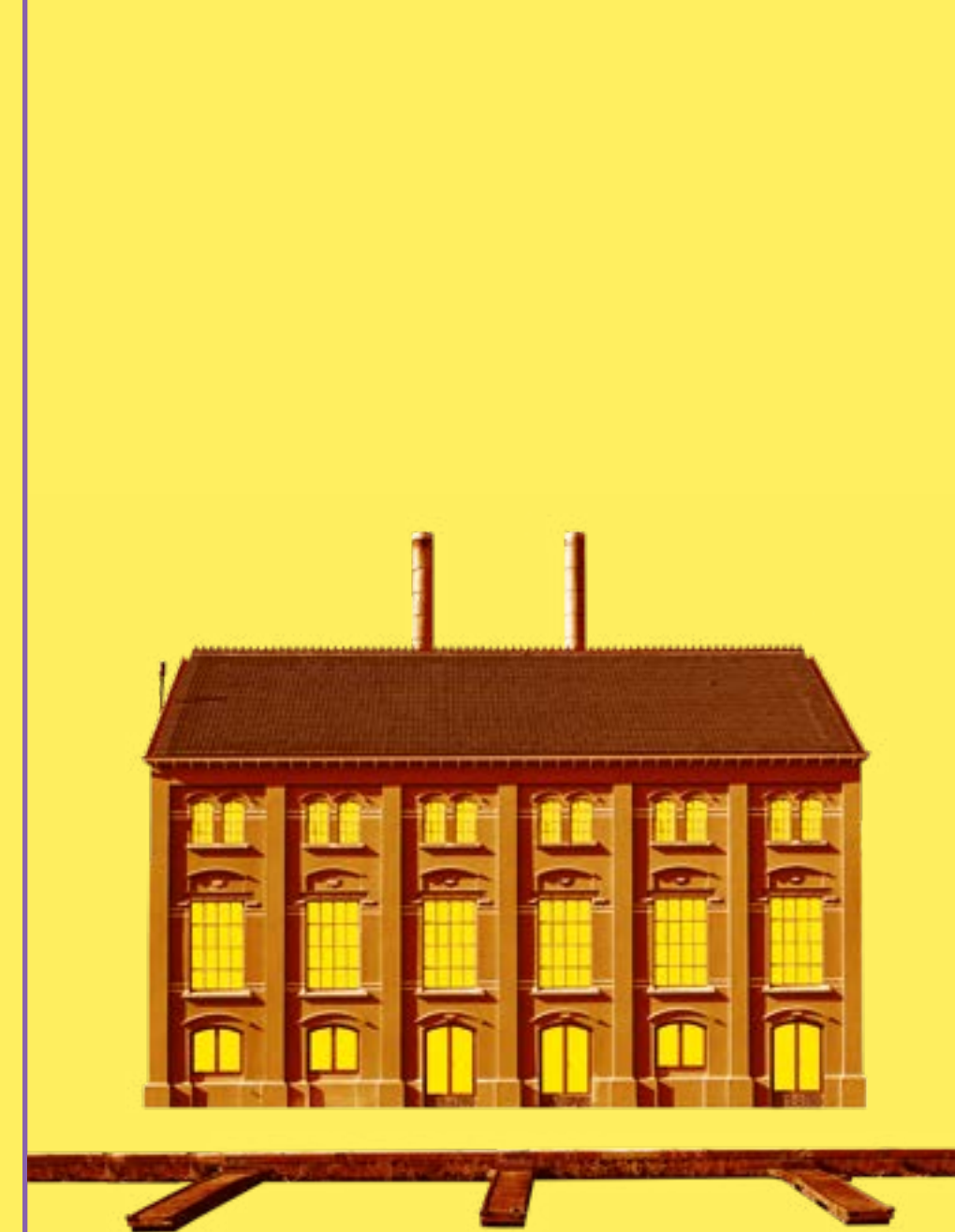
Jaarverslag

2023

Lumière

Jaarverslag Lumière Cinema 2023

Lumière

Contact

Stichting Lumière Cinema
Bassin 88
6211 AK Maastricht

Voor vragen of opmerkingen
naar aanleiding van dit jaarverslag
kan men contact opnemen via
info@lumiere.nl.

Het actuele filmprogramma
is te vinden op lumiere.nl.

Colofon

Fotografie
Guy Houben
Iris van der Heijden
Jan Meijs
Jonathan Vos
Philip Driessen
Wen Roks

Ontwerp
Zuiderlicht

Eindredactie
Bert Weltens
Ellen Kennes

Lumière

Inhoud

5	Voorwoord
7	Het jaar 2023 samengevat
15	1 Activiteitenverslag
22	2 Marketing & communicatie
28	3 Organisatie
32	Tot slot
34	Bijlage speciale programmering & lokale impactactiviteiten

Tijdlijn 2023

Januari

Kieslowski retrospectief

Februari

Cinema Pahani & The Iranian Struggle for Freedom

Maart

Studium Generale filmreeks

April

- Museumnacht
  - Nieuwe 4K-projectoren in Zaal 1
-

Mei

- Special: Sporen van Indië
-

Juni

- Afscheid zakelijk directeur Nico Haenen
- Werner Herzog retrospectief

Januari
Kieslowski retrospectief

Februari
Cinema Pahani & The Iranian Struggle for Freedom

Augustus
Lumière Open Air Film Festival

Oktober
Filmblik Festival Festival

Juli

- Start nieuwe zakelijk directeur Aerd de Boode
  - Atomic Summer: Oppenheimer in Context
-

Augustus

Lumière Open Air Film Festival

September

Musica Sacra

Oktober

Filmblik Festival

November

Lancering Lumière Classics

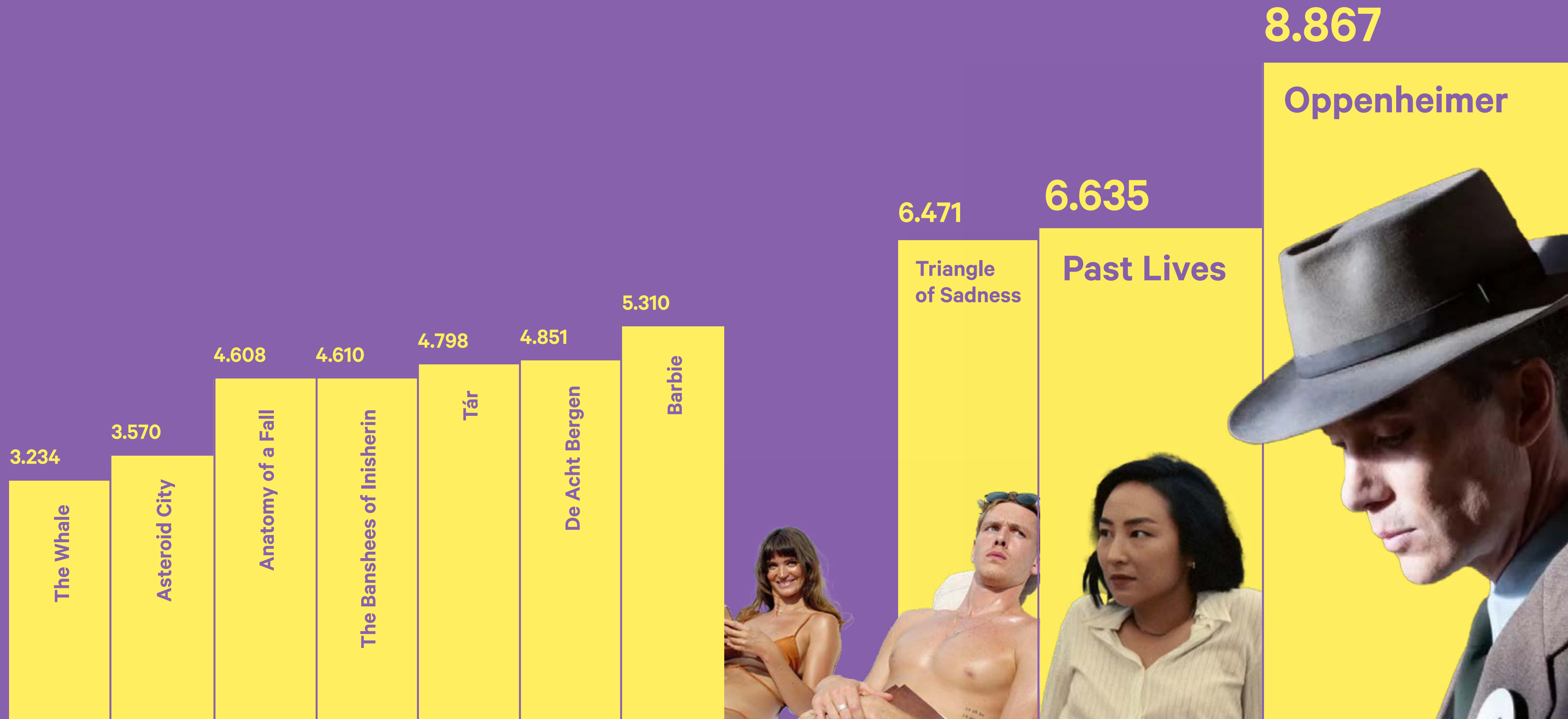

December

Voorpremières en specials in de kerstvakantie

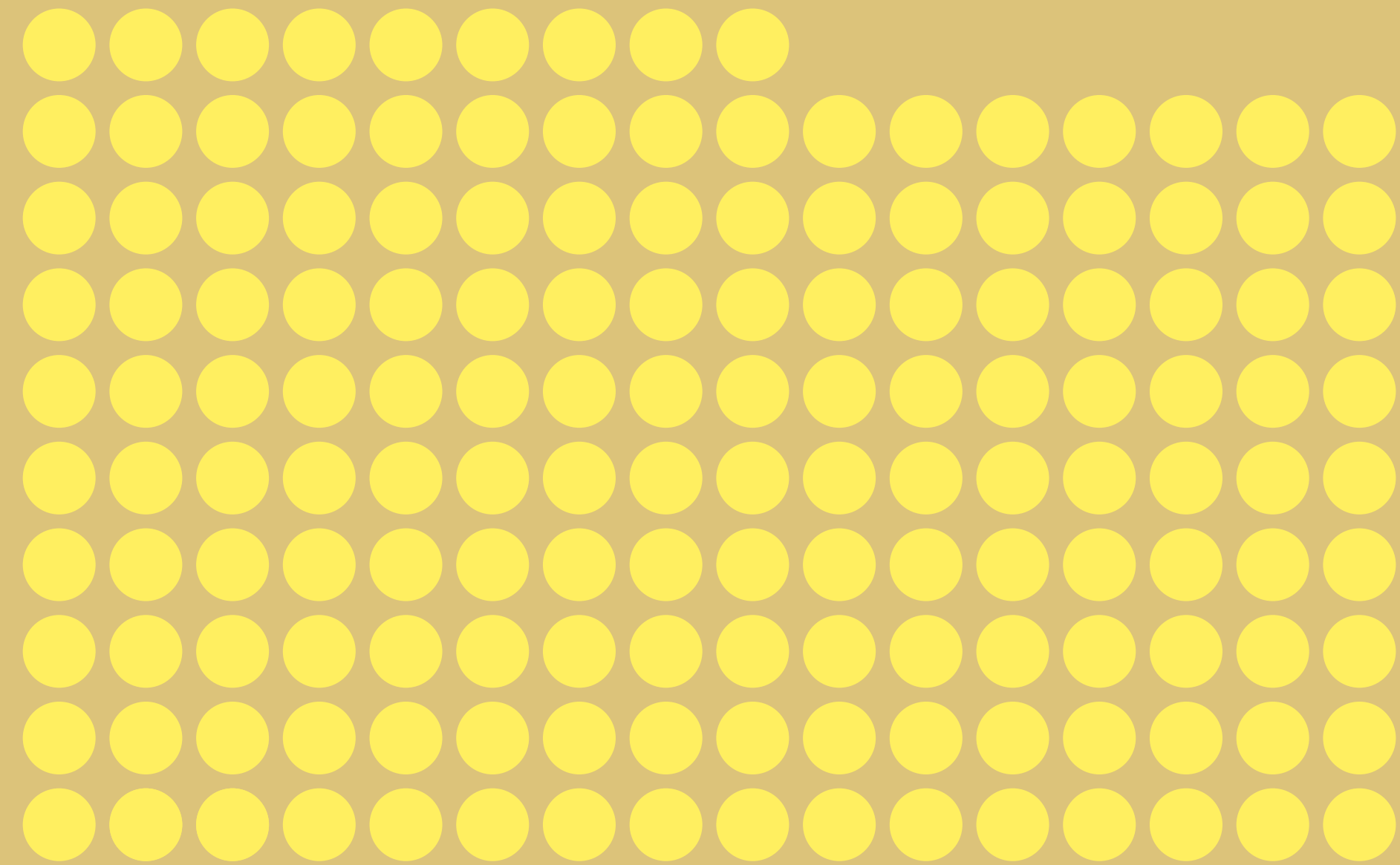
Top 10 films

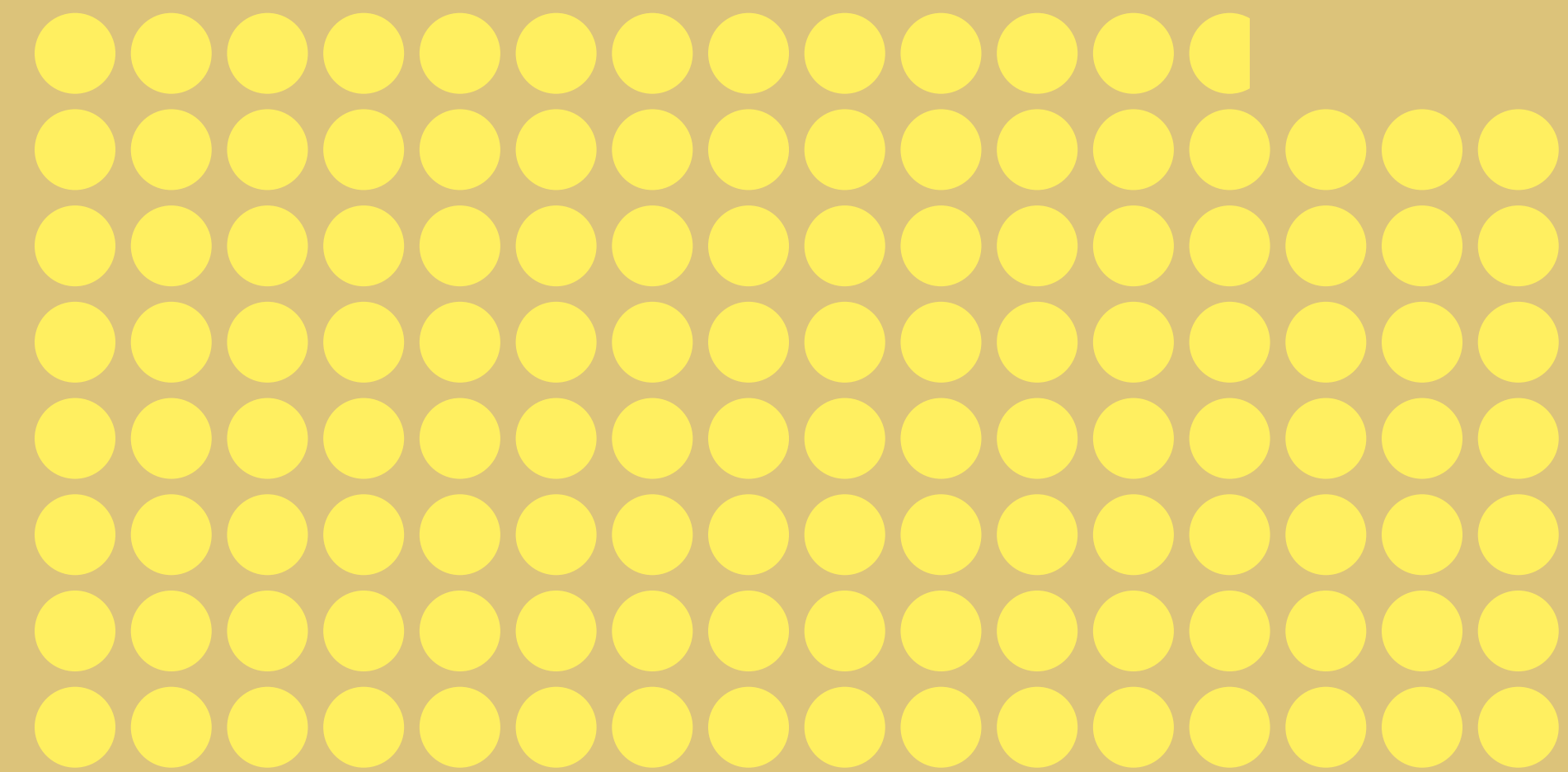
Aantal bezoekers

2023

153.000

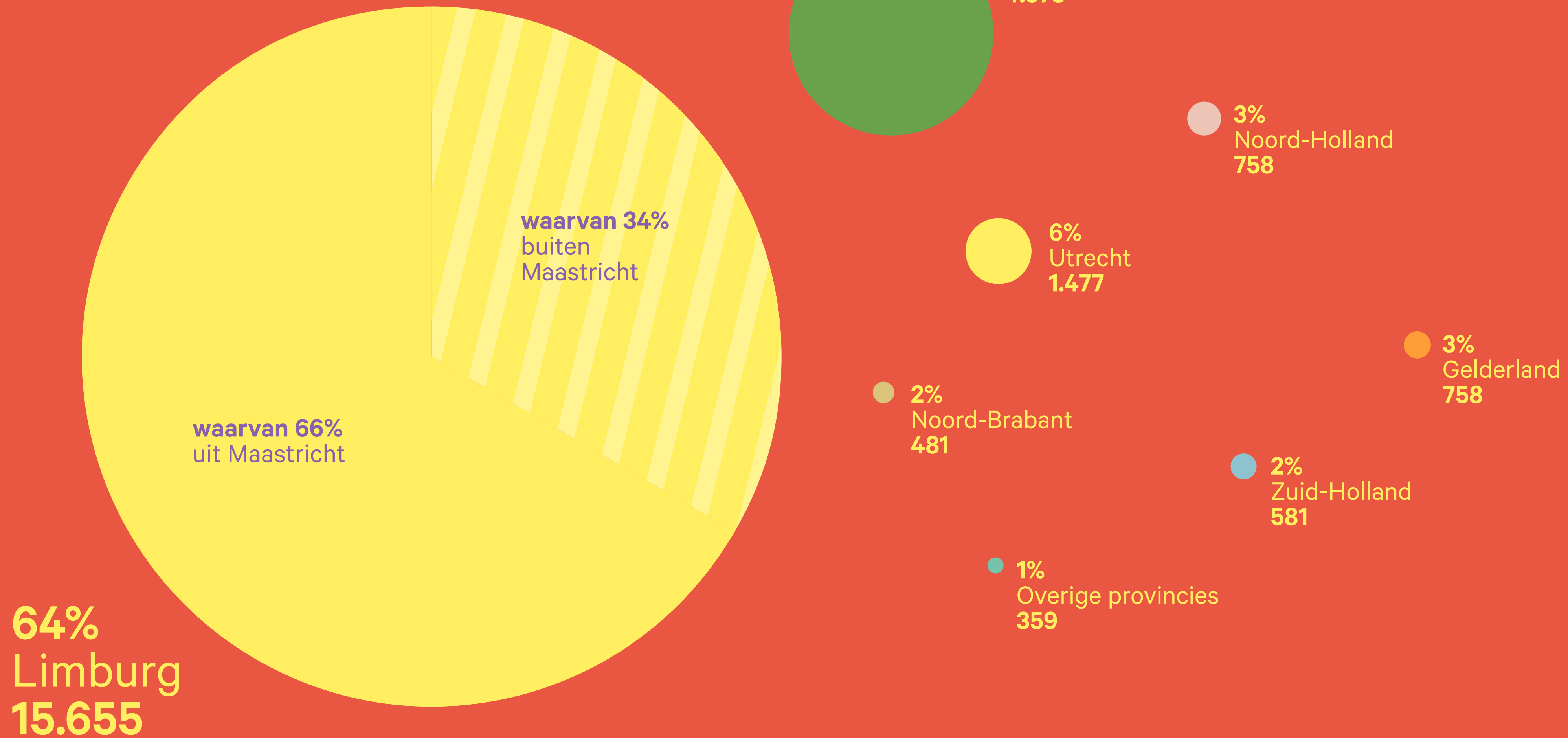
2022

103.793

Herkomst bezoekers

Leeftijd kaartkopers

29%	3%	15%	8%	8%	16%	15%	6%	<1%
Onbekend	-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80+
7.036	742	3.613	1.895	1.930	3.874	3.582	1.622	157

Voorstellingen

350
premièretitels

7000
reguliere
filmvertoningen

11% Wereldcinema

22% VS & Canada

7% Groot-Brittannië

14% Nederland

46% Europa (excl. Nederland)

Marketing

14.400

Facebookvolgers

6.600

Instagramvolgers

15.100

Nieuwsbriefabonnees

3.100

Passiehouders

Educatie

3.604

leerlingen gingen
naar de film

519

leerlingen volgden
filmworkshops

Specials

22.928

bezoekers bij speciale
vertoningen, waarvan

3.244 bezoekers bij

**Lumière Open Air
Film Festival**

2023

2023 was voor Lumière een jaar van definitief herstel na een moeilijke periode. Waar 2022 nog zichtbaar de sporen droeg van COVID-19, vonden we in het afgelopen jaar met ruim 150.000 bezoekers weer aansluiting bij het niveau van voor de pandemie.

Dit blijkt ook uit het onderstaande globale overzicht van de bezoekersaantallen sinds onze verhuizing naar het Sphinxkwartier eind 2016:

2017	→	142.425
2018	→	142.936
2019	→	158.998
2020	→	80.490
2021	→	59.926
2022	→	103.793
2023	→	153.000

Bezoekersaantallen vertellen

niet het hele verhaal, van belang is ook welke bezoekers we bereiken en welke impact onze activiteiten hebben op deze bezoekers. We zijn dan ook extra verheugd dat we in 2023 opvallend veel nieuw publiek mochten verwelkomen, met een al even opvallende toename van jongeren. Een aantal specifieke initiatieven hebben hieraan bijgedragen, waaronder een zeer geslaagde editie van het Open Air Film Festival en het nieuwe programma Cinemini voor de allerkleinsten. Ook konden we weer tal van specials organiseren in samenwerking met landelijke en lokale partners. Dat heeft geresulteerd in doelgroepprogrammering op maat, vraag- en antwoordsessies (zogenaamde Q&A's) met filmmakers, lezingen en debatten, en andere bijzondere ontmoetingen rondom film. *Last but not least* kreeg onze educatieve afdeling een recordaantal leerlingen over de vloer, om hen in klassikaal verband te laten kennismaken met beeldtaal en de magie van cinema. Over alle activiteiten doen we hier(onder) verslag.

Ondanks het succes in 2023 hadden we ook te kampen met stevige uitdagingen, met name wat betreft stijgende kosten, waarvan huisvestingslasten de belangrijkste zijn. Dit werpt een schaduw over de financiële resultaten, iets waarover we het gesprek zijn aangegaan met de Gemeente Maastricht, onze belangrijkste subsidiënt en eigenaar van ons pand.

Deze ervaring duidt op de enorme veerkracht van onze sector. Cinema is in het verleden wel vaker doodverklaard, maar telkens weer bewijst een gretig publiek dat de collectieve beleving van film een waardevolle plek inneemt in onze cultuur. Dat gold dit jaar met name voor arthouse cinema, want commerciële vertoners hadden nog te lijden onder de grote Hollywoodstaking. Globaal genomen kende de bioscoopsector dan ook amper groei, ondanks het succes van Barbie en Oppenheimer, terwijl Lumière er qua bezoekersaantallen flink op vooruit ging.

A woman with short blonde hair, wearing a grey suit, stands in a courtroom. She is looking slightly to her left with a thoughtful expression. The background shows wooden paneling and a bench.

“When we’ve
looked everywhere
and still don’t
understand
how the thing
happened, I think
we have to ask
why it happened.”

~ Anatomy of a Fall

1. Activiteitenverslag

A. Reguliere programmering

In de eerste plaats is het herstel te danken aan een heel divers en bovengemiddeld goed regulier aanbod. 2023 zal wellicht de geschiedenis ingaan als het jaar van Barbenheimer, maar voor de gemiddelde filmhuisbezoeker was het zeker ook het jaar van Past Lives en Gouden Palm-winnaar Anatomy of a Fall. Twee films die kenmerkend zijn voor waar we als filmhuis voor staan, en die dankzij onze inspanningen boven zichzelf uit wisten te groeien. Zo behoort Lumière voor deze titels tot de top-3 van heel Nederland.

Top 10 van best bezochte films 2023:

1. Oppenheimer	8.867
2. Past Lives	6.635
3. Triangle of Sadness	6.471
4. Barbie	5.310
5. De Acht Bergen	4.851
6. Tár	4.798
7. The Banshees of Inisherin	4.610
8. Anatomy of a Fall	4.608
9. Asteroid City	3.570
10. The Whale	3.234

De kern van onze programmering bestaat sinds jaar en dag uit de reguliere vertoning van premièrefilms die door Nederlandse film distributeurs worden uitgebracht, en ook in 2023 was dat niet anders. Voor een selectie uit het aanbod hanteerden we een aantal criteria aangaande kwaliteit, type en herkomst. In de praktijk bestond de hoofdmoot uit auteurscinema die in première ging op een van de grote internationale filmfestivals zoals Cannes en Venetië. In totaal vertoonden we ruim 350 premièretitels in ruim 7000 reguliere voorstellingen.

Als lid van het netwerk Europa Cinemas maakt Lumière zich sterk voor de Europese film, een opdracht waar de Nederlandse filmhuizen zich van oudsher aan hebben gecommitteerd, als tegenwicht voor de dominantie van Hollywood op de Nederlandse markt. In 2023 bestond 46% van ons aanbod uit Europese films afkomstig uit een ander land dan Nederland.

11%
Wereldcinema

22%
VS & Canada

7%
Groot-Brittannië

14%
Nederland

46%
Europa
(excl. Nederland)

Trends

De filmwereld is een heel dynamische sector die onder impuls van de streamingplatforms continu in beweging is. Globaal staan traditionele distributiemodellen onder druk en lijkt het onderscheid tussen artistiek en commercieel steeds diffuser te worden. Grootste uitdaging in 2023 was het overaanbod aan films: in Nederland werden in totaal 502 films uitgebracht, een absoluut record. Het dwong ons om zo selectief mogelijk met het aanbod om te gaan.

Still: Asteroid City

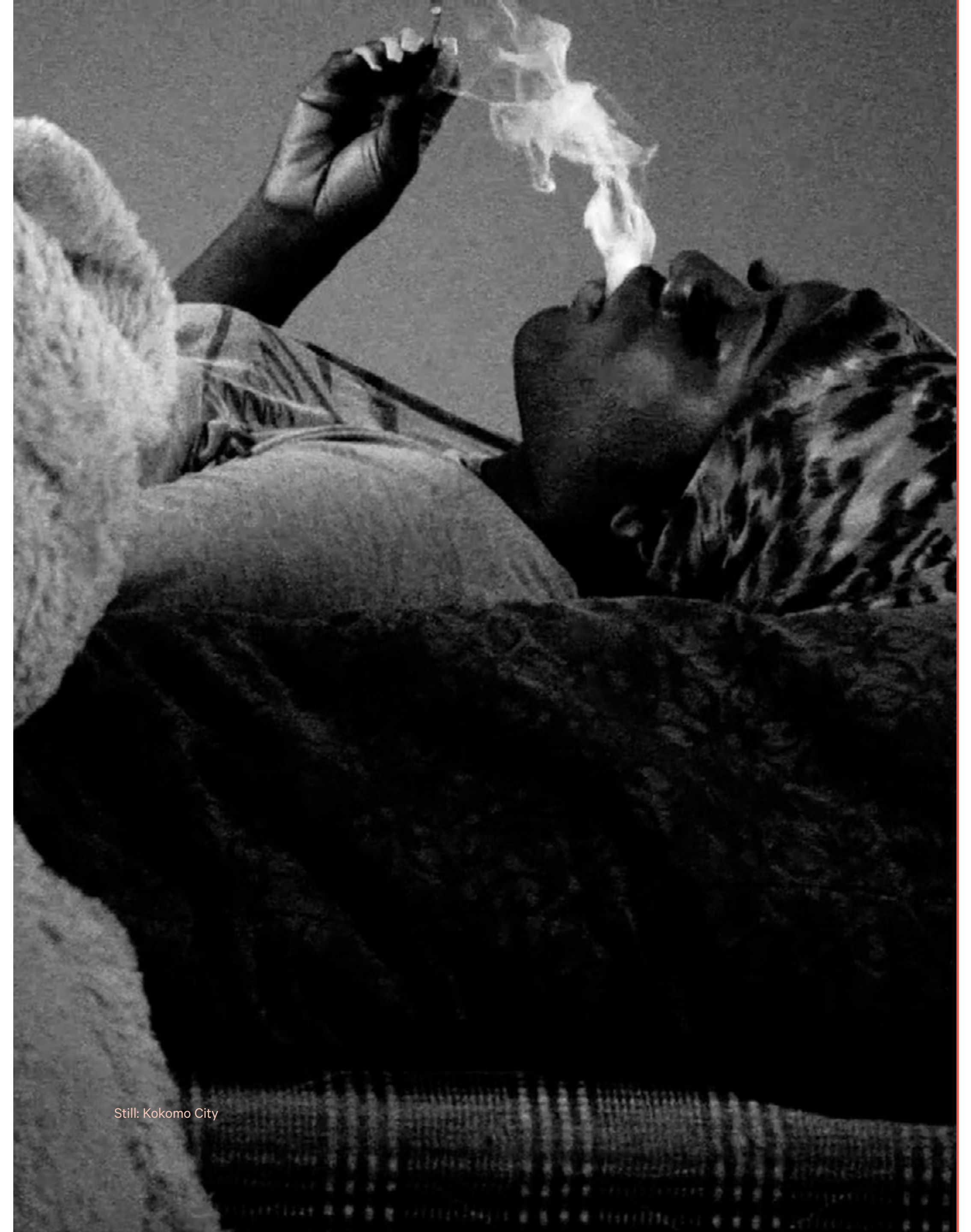

B. Speciale programmering

In ons beleidsplan 2021–2024 stellen we dat Lumière naast filmvertoner ook een producent is van speciale programmering op maat van de stad, voor een breed publiek en met een educatief karakter. Die functie is in 2023 volop tot wasdom gekomen, met impactvoorstellingen in samenwerking met lokale partners, een hele reeks filmspecials, programma's met en voor studenten, en als kers op de taart het Lumière Open Air Film Festival.

Overzicht	Bezoekers	Overzicht	Bezoekers
Lokale impact voorstellingen		Voor en met studenten	
Podium voor lokale makers	3.827	Studium Generale	702
Themavoorstellingen en lokale samenwerkingsprojecten	4.067	PhD Academy	618
		Studentenvoorstellingen	1.638
		United World College series	1.003
Totaal	7.894	Totaal	3.861
Filmspecials		Lumière Open Air Film Festival	3.244
Klassiekers en retrospectieven	3.344		
Q&A's	788		
Eenmalige/landelijke specials	965		
Passie-events	523		
Release parties	1.040		
Themareeks:		Totaal speciale programmering	22.828
Psychoanalyse & Film	158		
Themareeks: Cinema Pahani - The Iranian Struggle	412		
Themareeks:			
The Great Greta Gerwig	363		
Themareeks: Atomic Summer	236		
Totaal	7.829		

Stil: Kokomo City

Lumière
OPEN AIR
FILM FESTIVAL

“After all, a lot of people are going to think we are a shocking pair.”

- Guess Who's Coming to Dinner

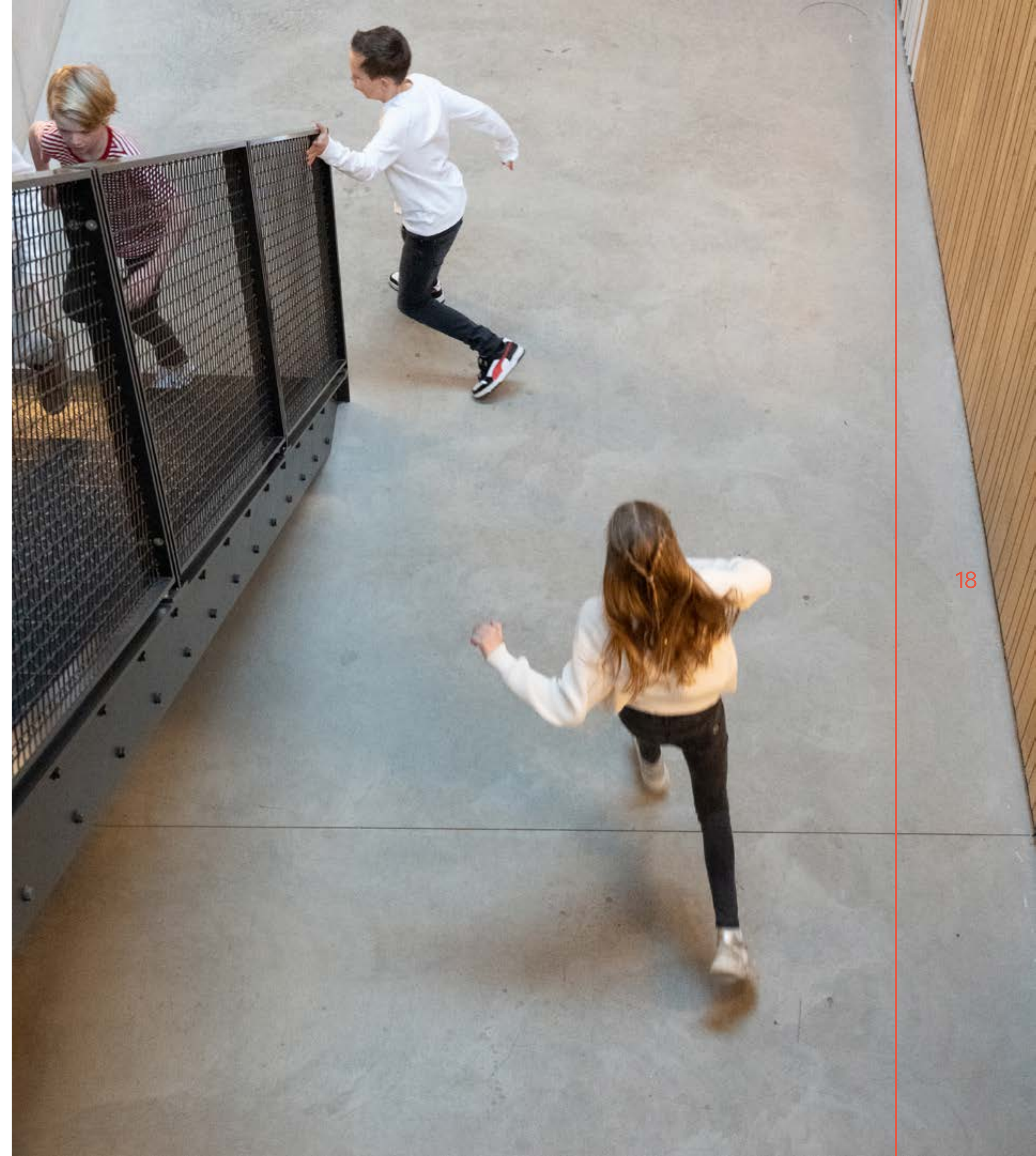

C. Educatie

Het Lumière LAB, de educatieve afdeling van Lumière, onderhoudt de contacten met het onderwijs in brede zin en staat garant voor een professioneel film-educatief aanbod. Centraal in ons beleid staat de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn, van 4 tot 18 jaar, van projecten die inzetten op de beleving van filmmagie tot programma's rondom beeldgeletterdheid. Met het oog op de structurele verankering van filmeducatie in het onderwijs verzorgen we ook bijscholing voor docenten.

Dit waren in 2023:

Schoolvoorstellingen primair onderwijs (po)	579
Schoolvoorstellingen voortgezet onderwijs (vo)	2.658
Schoolvoorstellingen MBO	367
Workshops primair onderwijs	226
Workshops voortgezet onderwijs	126
Workshops MBO	167
Leerkrachten, docenten, filmdocenten, personeel in cultuureducatie	227
Film + verdieping, les, inspiratiesessie, workshop, presentatie)	
Lerarenopleiding Film	15
Lerarenopleiding Training	51

Schoolvoorstellingen

Met dit aanbod bieden we scholen de mogelijkheid om klassikaal filmvoorstellingen te bezoeken. De films worden geselecteerd in functie van het curriculum. Voorstellingen worden altijd voorzien van een inleiding of nagesprek onder begeleiding van een educatief medewerker, programmeur of regionale filmmaker.

Workshops

Filmworkshops voor de doelgroep in lijn met de vijf film-educatieve basisvaardigheden volgens de Landelijke Leerlijn Film. In opdracht van Kaleidoscoop ontwikkelden we zo ook het mediakunstproject Media-LAB, Film-LAB (primair onderwijs, 10 t/m 12 jaar) en een mediakunstproject. De voorbereidende lessen vonden op school plaats, verzorgd door ofwel mediakunstdocenten ofwel jonge filmmakers. Voor het MBO Vista College organiseerden we een carrousel dag waarbij de studenten middels inleidingen en tussengesprekken spelenderwijs de beeldtaal in korte filmproducties leerden analyseren, afgewisseld met een maakworkshop.

Maatschappelijk

- We faciliteerden Jinc-bliksemstages, in samenwerking met Jinc. Dit project helpt leerlingen een beter beroepsbeeld te krijgen, met als hoogtepunt een ochtendje meelopen bij ons bedrijf.
- We creëerden een stageplek voor een maatschappelijke stagiair van het United World College. Deze stagiair ondersteunde bij film-educatieve programma's die gericht zijn op leerlingen.

Bijscholing

Om filmeducatie zo optimaal mogelijk te verankeren in het onderwijs verzorgen we diverse trainingen voor docenten van alle niveaus.

- Onderwijsteams hadden in 2023 de mogelijkheid om teamuitjes te boeken en daarin schoolvoorstellingen film (aanleren van filmanalyse) alsook doe- en filmworkshops te doorlopen. Deze activiteiten zijn altijd gericht op welke beeldtaalelementen het beeldverhaal inkleuren.
- We organiseerden een inspiratiesessie filmeducatie voor studenten van de Docentenopleiding Kunst en Vormgeving Hogeschool Zuyd (i.s.m. Filmhub Zuid)
- Geschiedenisstudenten en docenten van de Fontys Lerarenopleiding Sittard leerden een al dan niet historisch correcte/incorrecte historische beeldvertelling te analyseren, aangevuld met een inspiratiesessie/workshop.
- Economiëstudenten en docenten van de Fontys Lerarenopleiding Sittard volgden een film-educatieve workshop over hoe bewegend beeld kan worden ingezet in de les en hoe je korte audiovisuele producties met leerlingen kunt analyseren.

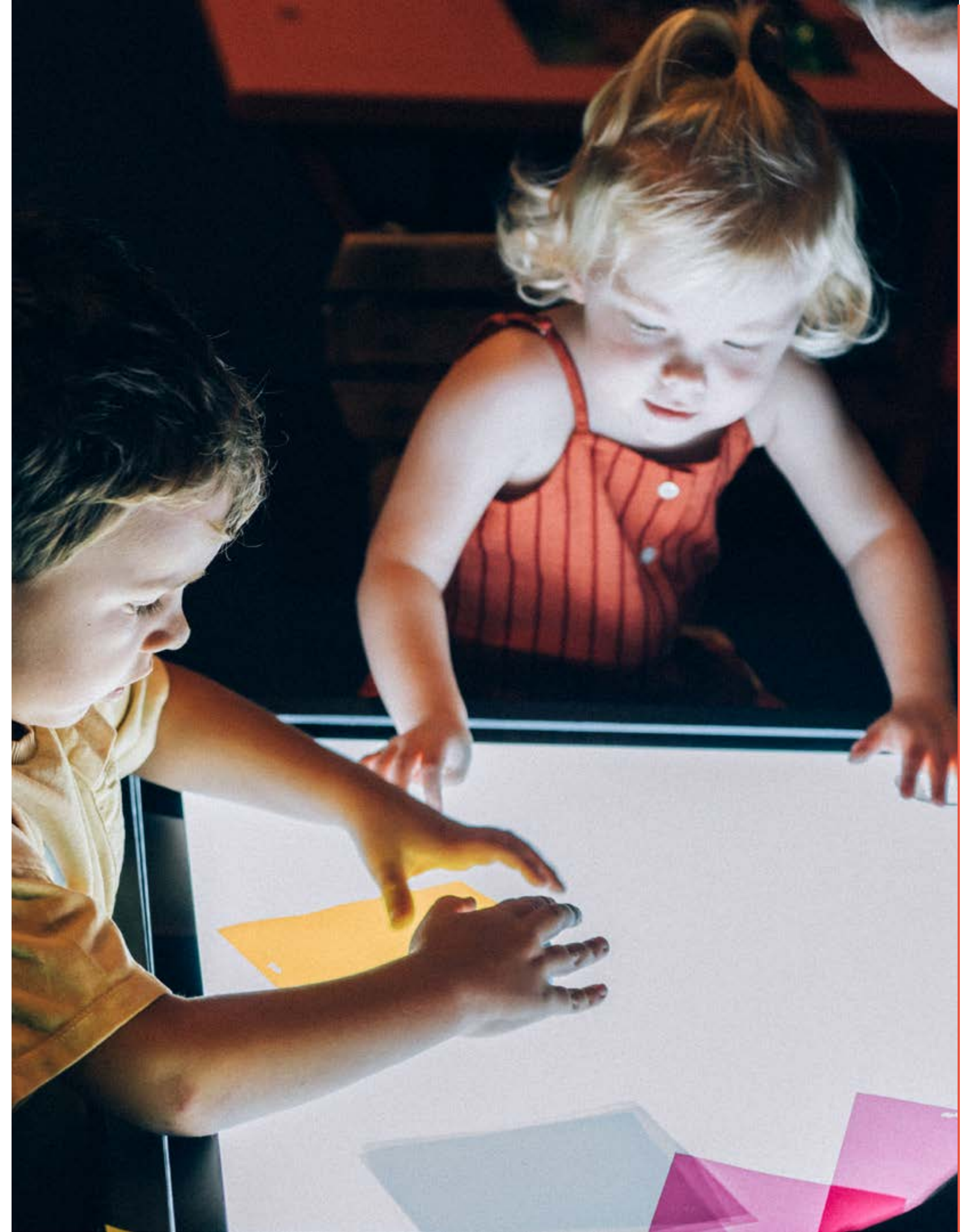
Filmhub Zuid

Filmhub Zuid adviseert, ondersteunt én inspireert scholen, filmtheaters, filmmakers, aanbieders, filmdocenten en cultuurbemiddelaars in Brabant, Limburg en Zeeland op het gebied van filmeducatie. Lumière is partner voor alle activiteiten in Limburg en huisvest de coördinator en een consulent Limburg. De hub wordt separaat gefinancierd door het Nederlands Filmfonds, waarbij ons collega-filmtheater Natlab Eindhoven optreedt als penvoerder.

De Hub heeft als doel om filmeducatie duurzaam te verankeren in het onderwijs. Uitgangspunt hierbij is de alomtegenwoordigheid van bewegend beeld in onze samenleving. We communiceren met elkaar in beelden en maken continu beelden van onszelf en van de wereld om ons heen. Aangezien kinderen en jongeren met beelden opgroeien, is het noodzakelijk dat ze op school vanuit een positieve, open benadering met bewegend beeld kennismaken. Alle verdere relevante informatie over Filmhub Zuid is te vinden op www.filmhubzuid.com.

Cinemini

Met films kijken kun je niet jong genoeg beginnen. Daarom hebben we in 2023 een speciaal programma ontwikkeld voor kinderen vanaf 2 jaar: Cinemini. Het is een avontuurlijke en leerzame ontdekkingsstocht voor peuters, kleuters en ouders. Tijdens Taartrovers Cinemini laten we betoverende korte films zien, speciaal geselecteerd voor de allerkleinsten. Na de films kunnen de jonge avonturiers samen spelen in een lichtlandschap. Dit bestaat uit verschillende installaties die kinderen op een speelse manier laten ontdekken hoe met licht en schaduw verhalen ontstaan. Een ontdekkingsstocht met vormen, projecties, licht en schaduw, waarin de wonderen van beweging en kleur verkend worden. Cinemini vindt iedere twee weken op de zondagochtend plaats.

In 2023 konden onze allerkleinste bioscoopgasten genieten van de volgende films:

Filmvoorstellingen 4-12 jr.	
Casper en Emma en de Gouden Ring	409
Dancing Queen	194
Ernest & Celestine	84
Kiddo	70
Klara's Gekke Treinavontuur	74
Kleine All	203
Knor	410
Kung Fu Leeuw	73
Ladybug & Cat Noir: De Film (NL)	169
Maxie en Haar Ondeugende Tandenfee	71
Ernest & Celestine Winterpret	47
Rosa De Kleine Bloemenfee	135
Saïd & Anna	16
Teddy's Kerstfeest	117
Titina	123
Zeevonk	24
Totaal	2.219

Workshops tijdens Filmblik Festival	
Knutsel je eigen filmset	24
Dansworkshop Dancing Queen	24
Maak je eigen filmkostuum	16
Workshop: Acteren kun je leren	6
Totaal	70

2. Marketing & communicatie

Voor onze marketingafdeling was 2023 een jaar vol uitdagingen, waar voornamelijk onderbezetting op de afdeling resulteerde in het uitstellen van een aantal marketingcampagnes naar 2024. Desalniettemin is er hard gewerkt aan het verstevigen van Lumière als merk, het vergroten van de naamsbekendheid, het bereiken van nieuwe doelgroepen en het toetsen én verbeteren van de klanttevredenheid. Ter ondersteuning van het team is in december 2023 een nieuwe marketeer aangeworven.

CRM & e-mailmarketing

Er zijn stappen gezet op het gebied van Customer Relationship Management en e-mailmarketing. Een geautomatiseerde e-mailcampagne werd ingesteld om nieuwe bezoekers van Lumière uit te nodigen zich in te schrijven voor onze wekelijkse nieuwsbrief, wat resulteerde in een flinke uitbreiding van het nieuwsbriefbestand. Daarnaast werden er direct mailings verstuurd, waarbij bezoekers werden benaderd met een film- en activiteiten aanbod op basis van hun bezoekgeschiedenis. Servicemails voor- en achteraf verbeterden de communicatie rondom niet-reguliere voorstellingen te verbeteren.

Nederlands

14.000

2023

11.400

2022

Engels

(gericht op expats en buitenlandse studenten)

1.100

2023

800

2022

Data & doelgroepen

Door het CRM-systeem hebben we een helderder beeld van wie de filmbezoeker is, waar deze vandaan komt en wat diens koopgedrag is. In 2023 constateerden we dat 53% van de kaartkopers nooit eerder tickets had gekocht bij Lumière. Opnieuw hebben we in 2023 bezoekers aangetrokken die niet uit Maastricht komen: 17% van de bezoekers komt uit een andere provincie dan Limburg. Van de Limburgse bezoekers komt 34% uit een andere regio dan Maastricht.

Data uit het CRM-systeem werd in 2023 aangevuld met een grootschalig klanttevredenheidsonderzoek, uitgevoerd onder bezoekers van zowel de bioscoop als het restaurant-café. De ambitie is om (de inzichten uit) data in 2024 nog sterker te integreren in onze marketingstrategie.

De jongere doelgroep

De marketinginspanningen werden aangevuld met een mix van on- en offline campagnes ter bevordering van bereik, naamsbekendheid en verkoop, gericht op diverse doelgroepen. Hierbij is in het bijzonder aandacht uitgegaan – in het verlengde van 2022 – naar de jongere doelgroep. Met succes: in 2023 bereikten we meer jongeren onder de 30 dan ooit tevoren (15% van alle bezoekers). We hebben ingezet op het concept dat Lumière een plek is waar kinderen al op jonge leeftijd kennis kunnen maken met film en waar zij naarmate ze ouder worden, kunnen blijven genieten van films en evenementen.

Jongeren tussen de 14 en 30 jaar oud

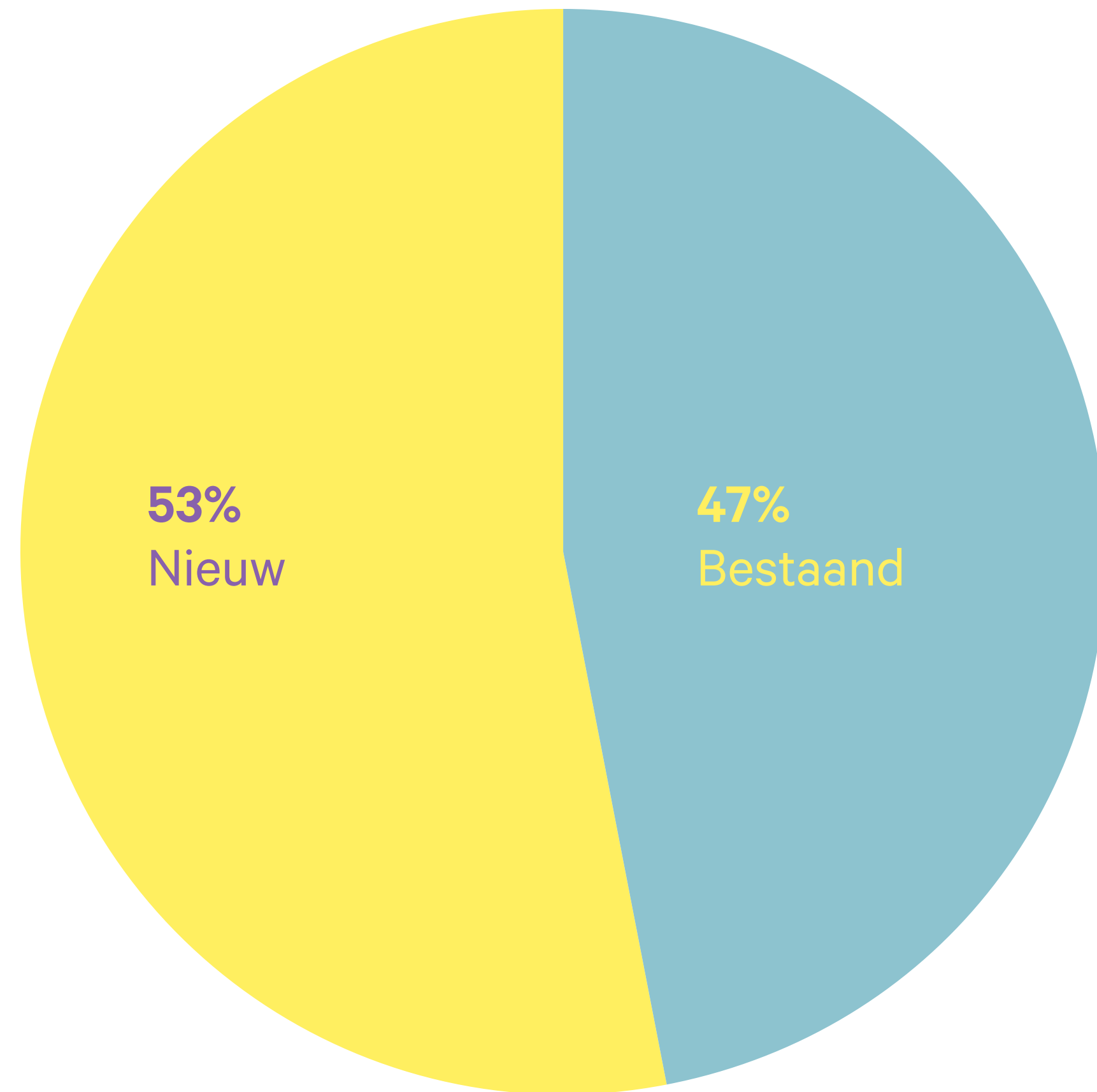
De in 2022 ontwikkelde studentenprogrammering (de release parties) werd succesvol voortgezet in 2023. Flyerrondes op geselecteerde locaties in Maastricht en online campagnes zorgden voor veelal uitverkochte avonden. Ook het Lumière Open Air Film Festival richtte zich op het bereiken van een nieuw, jong publiek, met succes: 30% van de festivalbezoekers was 30 jaar of jonger, waarvan 46% nog nooit eerder bij Lumière was geweest. Ook zijn de eerste stappen gezet om de studentenkorting om te zetten in een korting voor jongeren tot 25 jaar, ongeacht of ze verbonden zijn aan een universiteit of hogeschool. Dit plan wordt in 2024 verder uitgewerkt en uitgevoerd.

Voor kinderen tussen 2 en 12 jaar oud:

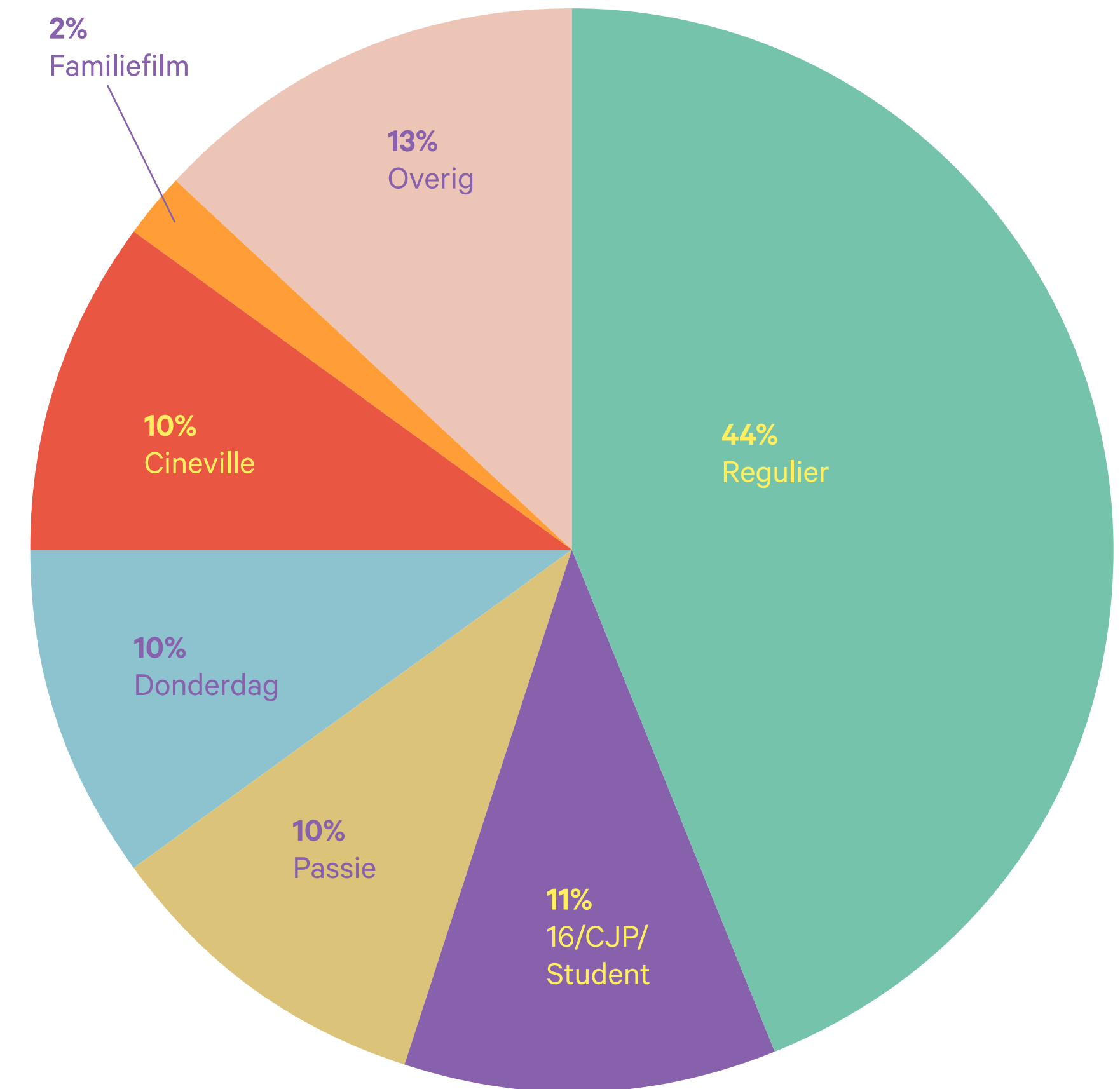
In 2023 gingen we van start met Cinemini, waarmee i.s.m. Taartrovers en Cinemini een lanceringscampagne werd opgezet. Dit resulteerde in stevast uitverkochte Cinemini-voorstellingen op zondagochtend. Voor peuters en schoolgaande kinderen vond het Filmblik Festival plaats tijdens schoolvakanties. Ook zijn we eind 2023 gestart met het organiseren van kinderfeestjes op de woensdagmiddag, wat meteen resulteerde in boekingen voor de maanden november en december.

Nieuwe klanten

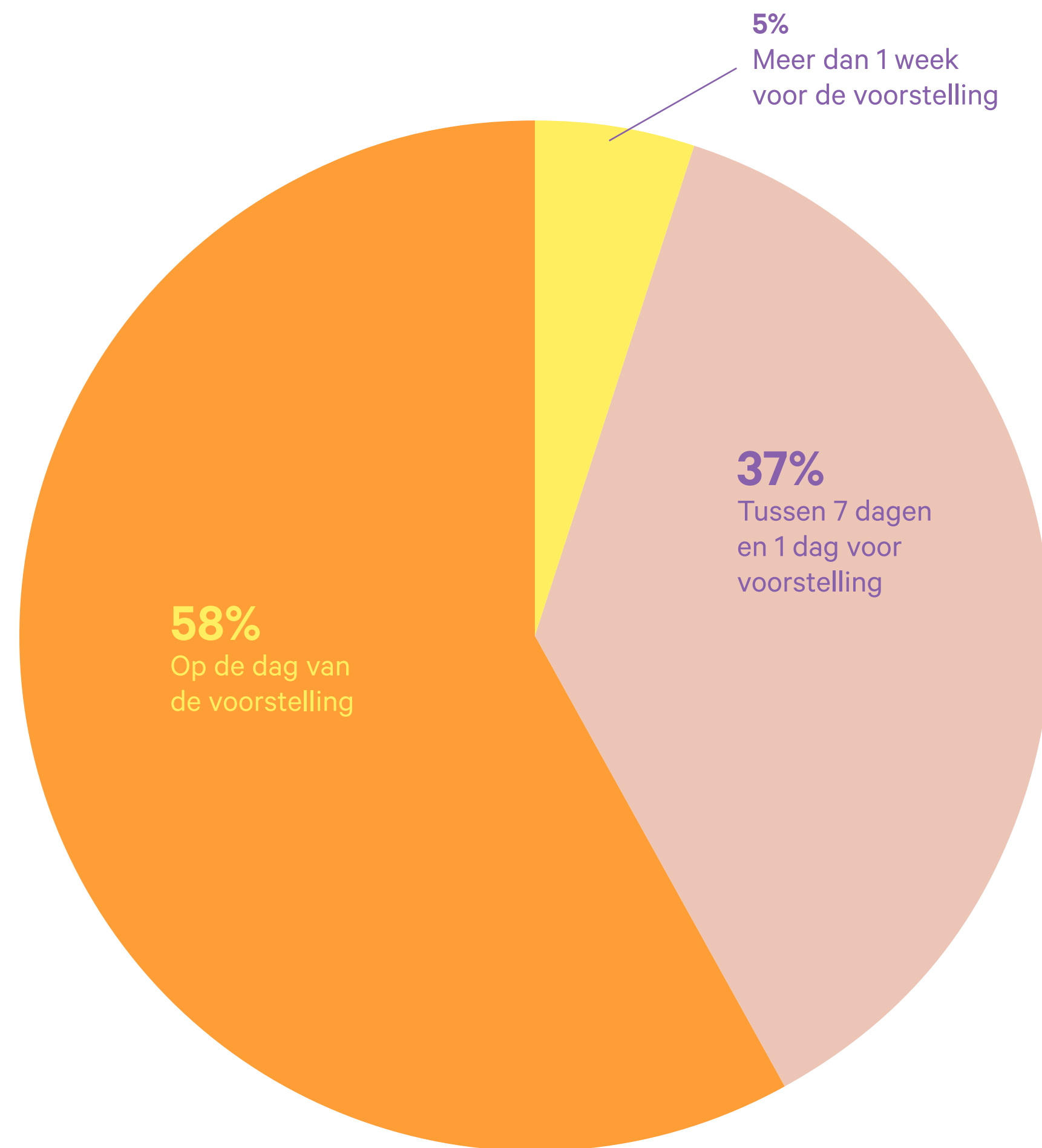

Prijsoorten

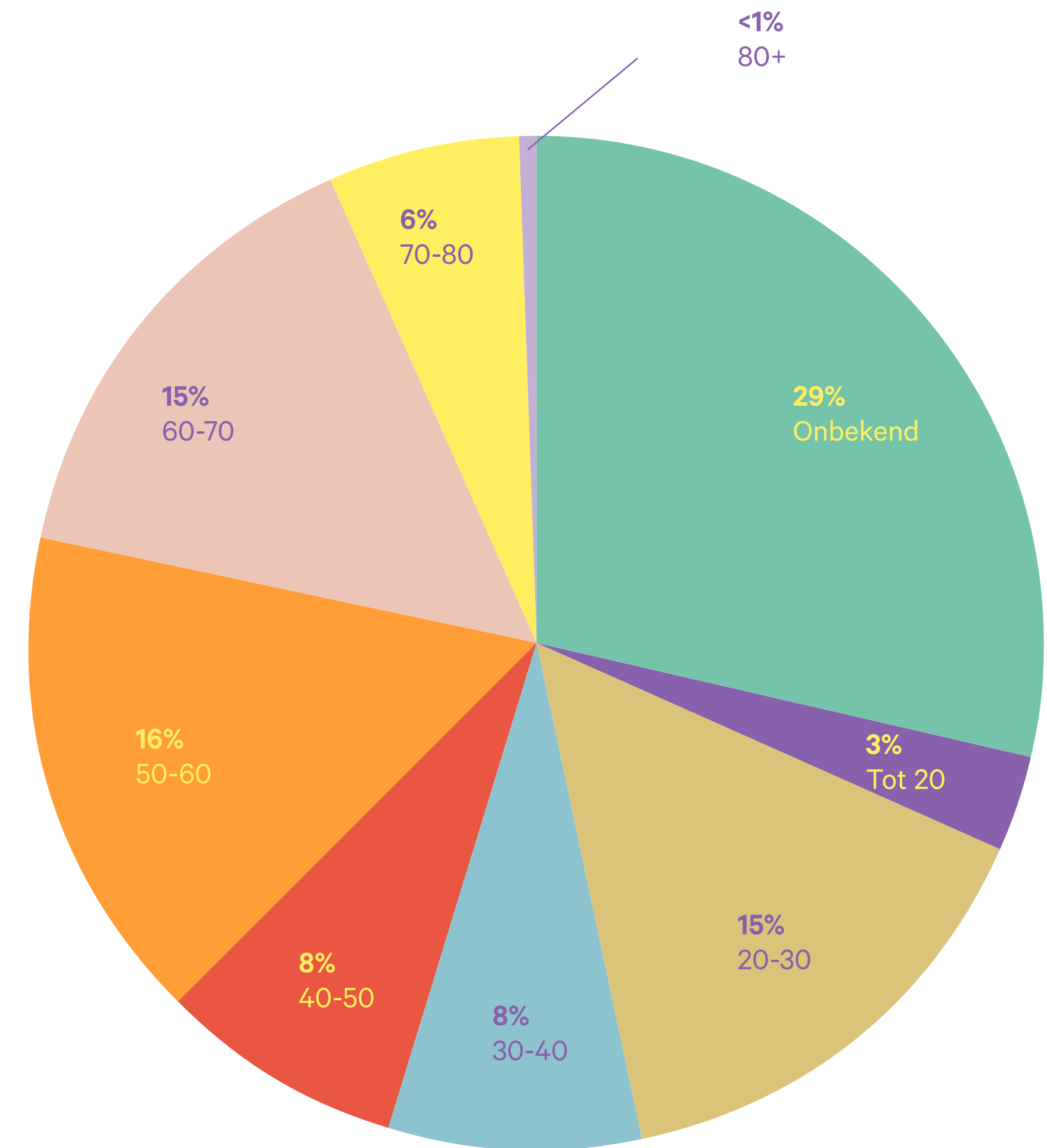

Moment van aankoop

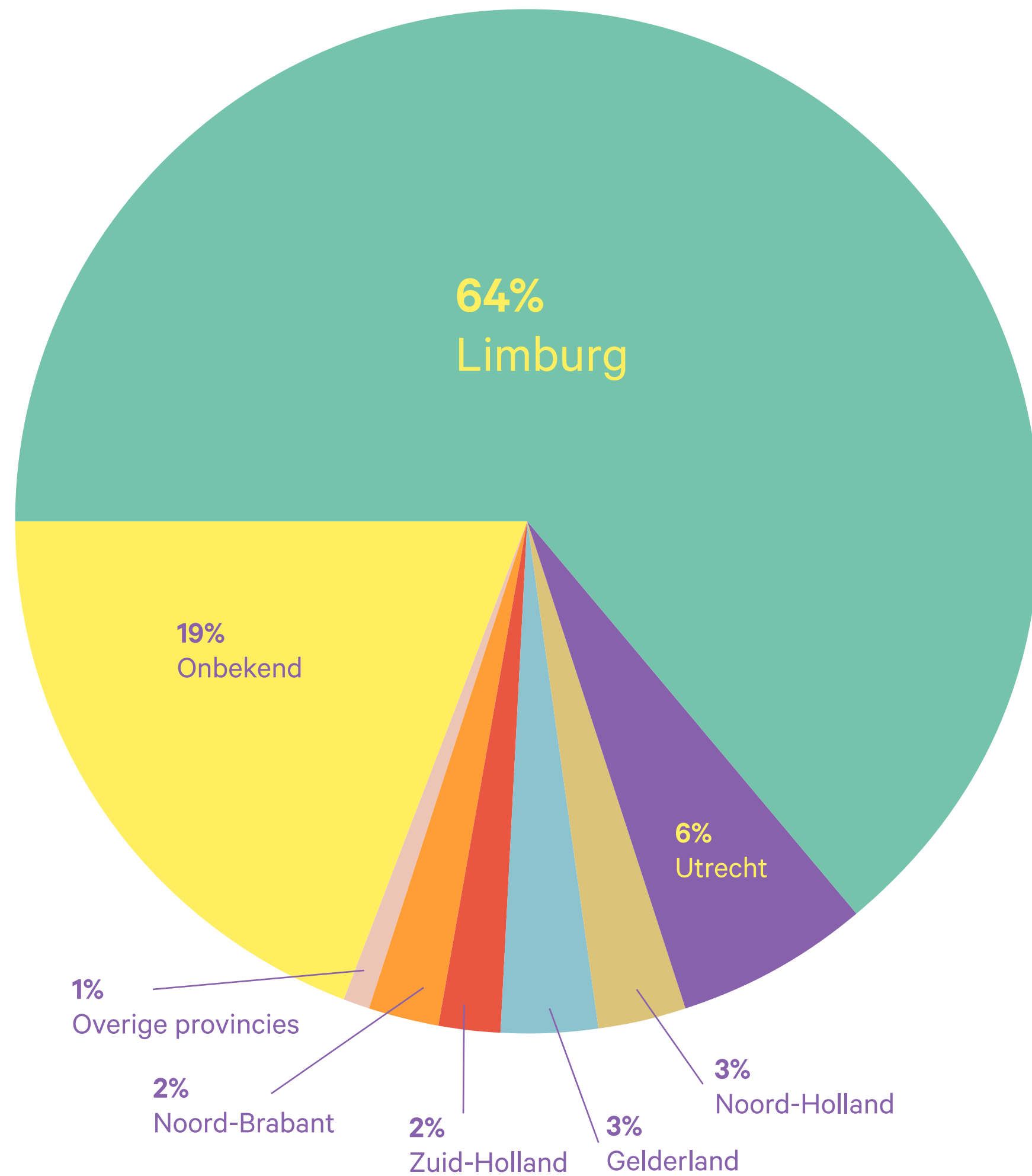

Leeftijd kaartkopers

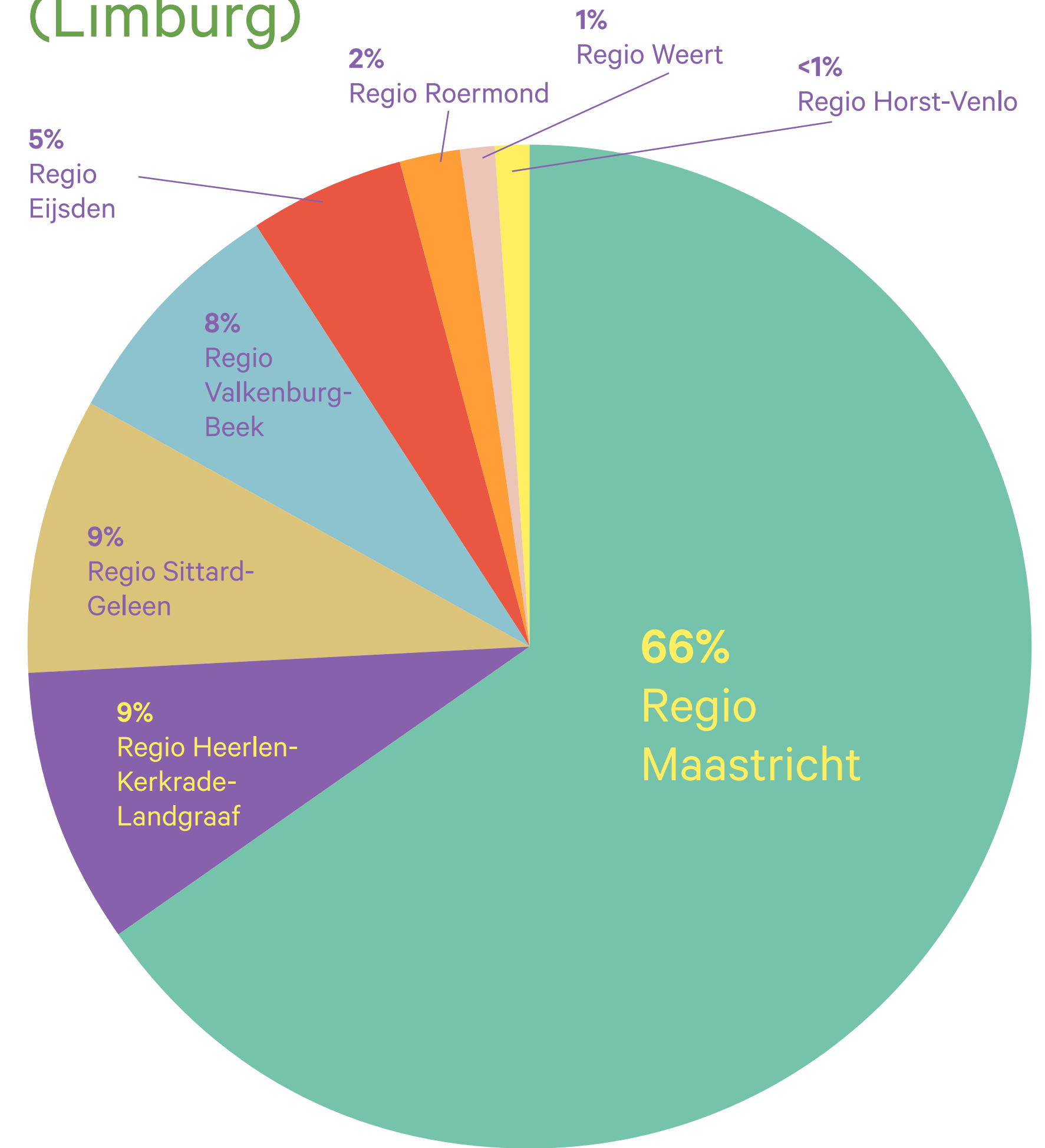

Herkomst kaartkopers (landelijk)

Herkomst kaartkopers (Limburg)

3. Organisatie

Het feit dat Lumière vanaf de verhuizing naar het Bassin kon beschikken over een prachtig gerestaureerd, groot, industrieel pand ligt vanaf de start van 2016 ten grondslag aan de keuze voor de combinatie van een groot filmhuis met zes goed geoutilleerde zalen en één grote, eigenstandig opererende horecavoorziening. Filmbezoek en horeca konden (en kunnen) zo een optimale omgeving creëren voor een compleet avondje uit. Inmiddels hebben we kunnen vaststellen dat de formule succesvol is, voor de nodige kruisbestuiving zorgt en nieuwe doelgroepen bereikt en aldus heeft gezorgd voor een blijvende (grote) groei in bezoekersaantallen.

Om een en ander financieel en juridisch goed te borgen, is destijds gekozen voor een Organisatiestructuur waarbij de uiteindelijke toezichthouder, de Raad van Toezicht, zitting heeft in de Stichting Lumière (de zogeheten ‘moeder’ in een holding). Daarnaast zijn er twee ‘werkstichtingen’, Stichting Lumière Cinema en Stichting Lumière Bassin, die ieder een eigen financiële structuur en verantwoording, eigen medewerkers en bedrijfsvoering hebben.

In een jaar (2023) waarin het aantal filmgerelateerde bezoeken met 153.000 weer op het niveau komt van 2019, blijkt bovengenoemde keuze nog steeds relevant.

Zowel het ‘drie-eenheid’ concept (film/locatie/horeca) als de gekozen structuur vormen nog steeds de basis en het succes van Lumière.

Per 1 juli 2023 heeft bestuurslid/directeur Nico Haenen zijn functie neergelegd in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Zijn functie werd per die datum ingevuld door Aerd de Boode met als functietitel ‘zakelijk directeur/bestuurder’.

Medio augustus is er in samenspraak met de Raad van Toezicht een begin gemaakt met het verder optimaliseren van de bedrijfsmatige processen en organisatiestructuur, zodat ze optimaal passen bij het volwassen(er) worden van de organisatie. Deze verscherping zal vooral in 2024 verder worden uitgewerkt en resultaat moeten laten zien, om zo de almaar stijgende kosten het hoofd te kunnen bieden en in de toekomst het totaalsucces niet in de weg te staan.

A. Organisatiestructuur

De organisatiestructuur is ten opzichte van 2022 nauwelijks gewijzigd. Wel is er in het vierde kwartaal besloten om de facilitaire zaken, die voorheen waren ondergebracht bij de afdeling Techniek, voortaan apart te benoemen. Dit gezien het feit dat ons monumentale pand gezien de leeftijd steeds meer aandacht nodig heeft en zal hebben. In de begroting van 2024 is dan ook een hoger, specifiek budget gereserveerd voor facilitair onderhoud.

De kerntaken zijn ondergebracht bij de coördinator facilitaire zaken, die tevens de contactpersoon is voor de Gemeente (Vastgoed) en derden. Bij Lumière Bassin is de functie hoofd horeca komen te vervallen en zijn alle operationele zaken ondergebracht in de nieuwe functie bedrijfsmanager horeca. Dit resulteert tevens in de situatie dat zowel de chef-kok als de bedrijfsmanager horeca direct verantwoording afleggen aan de zakelijk directeur, om zo sneller te kunnen inspelen op de ontwikkelingen en uitdagingen in de horecabranche.

De backofficetaken, zoals personeelszaken/ facturatie-boekhouding/communicatie, zijn nog steeds ondergebracht bij Lumière Cinema. De backofficetaken welke gerelateerd zijn aan horeca-activiteiten worden op basis van reële ureninschatting doorbelast aan Lumière Bassin. Wel is eind november een begin gemaakt met het opnieuw herijken van deze taken. Daarbij wordt gestreefd naar verdere automatisering van een aantal processen om zodoende de backofficekosten 'onder controle' te houden. De doorbelastingssystematiek van deze backofficedienst is nog steeds conform 2022.

B. Raad van Toezicht

In de samenstelling van de Raad van Toezicht (RvT) hebben zich in 2023 geen wijzigingen voorgedaan ten opzichte van 2022.

Wel is de bijeenkomstfrequentie tussen Raad van Toezicht en Raad van Bestuur naar aanleiding van de bestuurswissel in juli 2023 en de stijgende kosten (met name huisvestingslasten), verhoogd naar minimaal een keer per vijf weken. Daarbij zullen met name de financiën (financiële resultaten) extra aandacht krijgen, om zo tijdig met elkaar te kunnen ingrijpen waar en wanneer dat nodig is.

De Raad van Toezicht kende in het verslagjaar de volgende leden:

Voorzitter

Carola van der Weijden
bestuursvoorzitter INNOVO

Secretaris

Martijn Kagenaar
zelfstandig communicatieadviseur

Penningmeester

Jan-Willem van Giessen
managing consultant Berenschot

Lid

Camille Oostwegel
eigenaar/algemeen directeur
Oostwegel Collection

Lid

Herman van Asselt
v/h beleidsmedewerker
gemeente Maastricht

C. Financiën

Omzet

Kijken we naar het financiële verloop van de omzet van Lumière Cinema in 2023, dan mogen we concluderen dat de drie grootste omzetdragers (filmrecette, huisvestingsinkomsten horeca, zakelijke verhuur inkomsten), goed zijn voor een groei van 200.000 euro ten opzicht van de begroting.

Ook de omzet van Stichting Lumière Bassin (horecavoorziening) is goed hersteld na 2022. Met zo'n 250.000 euro meer omzet dan begroot (2023), laat het zien prima te passen in de destijds gekozen opzet (film/locatie/horeca).

Met name de maanden november en december geven qua omzet het vertrouwen dat er nog meer groeipotentieel aanwezig is. De focus zal voornamelijk meer op zakelijke elementen komen te liggen. Maar ook het meer zichtbaar zijn op sociale media en andere platformen van en voor 'dagjesmensen' kan verdere omzetgroei bestendigen.

* Voor een gedetailleerd cijfermatig overzicht, zie jaarrekening 2023.

Resultaat

Het resultaat is helaas niet meegestegen met de omzetgroei. Hierdoor heeft Stichting Cinema in 2023 een verlies moeten absorberen.* Dit ondanks de in medio 2023 goedgekeurde éénmalige energietoeslagvergoeding, die concreet zal worden na de energie-eindafrekening medio maart 2024.

Grootste aanleidingen hiervoor waren:

- Explosief stijgende energielasten voor zowel stroom als warmte/koudevoorziening;
- Wederom een geïndexeerde huursom, waarbij de bestaande huurcorrectie in absolute getallen hiervoor geen compensatie bood;
- Éénmalige uitgave voor de externe aannamesprocedure van een nieuw bestuurs-/directielid;
- Terugbetaling van het COVID-19-belastinguitstel;
- Geen winst bijdrage uit de horeca-exploitatie;
- Hogere onderhouds- en schoonmaakkosten vanwege de huisvesting in een monumentaal pand, wat beduidend meer onderhoudskosten vergt om het gebouw in goede staat te houden vergeleken met een modern pand.

Met een moeizaam 2022 en een onverwachte explosieve stijging van de huisvestingslasten is het eigen vermogen gedaald.

Vanaf september 2023 is de directie van Lumière in gesprek met de Gemeente Maastricht (die eigenaar is van de locatie en de grootste subsidieverstrekker) om gezamenlijk te kijken naar hoe deze zorgelijke ontwikkeling gekeerd kan worden.

Investeringen

In 2023 hebben we opnieuw een subsidie van het Filmfonds ontvangen voor digitalisering en/of verduurzaming van de filmmapparatuur. Mede door de reeds ingezette reservering en bovengenoemde subsidieregeling, was er financiële ruimte en is in nauw overleg met de Raad van Toezicht besloten om ook de laatste twee zalen te voorzien van 4k laser-projectoren, om zo in aanmerking te komen voor het volledig beschikbare subsidiebedrag. Deze projectoren zullen medio 2024 worden geïnstalleerd. Hiermee is en blijft Lumière de kwaliteit bieden die gevraagd wordt van een filmhuis zoals het onze.

Hoewel inmiddels na zeven jaar ook de ICT-omgeving (hardware) van met name de kantoorfuncties een nodige 'upgrade' nodig heeft, hebben we besloten om deze upgrade uit te stellen tot 2024 of misschien wel 2025 gezien de financiële uitdagingen van dit jaar (2023).

Duurzaamheid

De afgelopen jaren heeft Lumière zich actief beziggehouden met de verschillende facetten van duurzaamheid. Vooral op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en milieuaspecten heeft Lumière zich actief opgesteld, maar van een structureel duurzaamheidsbeleid was nog niet echt sprake. Vandaar dat Lumière medio 2023 een start heeft gemaakt om een dergelijk beleid structureel in te bedden in de organisatie en dat we per 1 september lid zijn geworden van het platform 'Greenstages' ^(greenleisure.nl).

Dit platform is opgericht in 2018 in de poppodia- & festivalsector, waarin middels een convenant zo'n dertig gerenommeerde podia en theaters zijn aangesloten. Dit convenant geeft meer structuur en richting aan het duurzaamheidsbeleid en wordt jaarlijks getoetst door de vakbekwame oprichters van Green Leisure Group, waar Greenstages onderdeel van is.

“Ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder afbreuk te doen aan de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoefte te voorzien.”

~ Brundtland 1987

Thema's waarop men elkaar bevraagt, ondersteunt, motiveert en toetst zijn:

- MBO/MVO
- Communicatie
- Eten & drinken
- Monitoring
- Energie & warmte/
koude
- Water
- Afval
- Reiniging
- Mobiliteit/
toegankelijkheid
- Inkoop

Medio november 2023 heeft Lumière haar eerst '0-meting' gehad. Daaruit bleek dat we goed bezig zijn, maar dat er zeker nog werk aan de winkel is.

Voor een goed en bestendig duurzaamheidsbeleid is de verankering in de organisatie (Top down & Bottom up) absoluut noodzakelijk. Vandaar dat de directie in december 2023 gestart is met het verder uitwerken van een duurzaamheidsbeleid voor de korte en middellange termijn.

Tot slot

2023 was een jaar waarover oprecht kan worden geconstateerd dat op het gebied van omzet en bezoekersaantallen de pandemie nu echt achter ons ligt en het concept van Lumière (film/locatie/horeca) het enige juiste antwoord is op een steeds veranderend filmlandschap.

Toch sluiten we het jaar af met zorg. De huisvestingslasten zijn buitenproportioneel gestegen en de krapte op de arbeidsmarkt voor vakspecialisten (zowel voor Cinema als Bassin), alsmede de verhoging van het minimumloon, hebben een negatief effect gehad op het resultaat van zowel Lumière Cinema als Lumière Bassin.

De focus van de directie en de Raad van Toezicht lag op verdere groei en ontwikkeling van onze kerntaken (cultuurbeleid), alsmede op het verder professionaliseren van de organisatie, passend bij de huidige ‘levensfase’ van Lumière. Maar de focus lag met name ook op het in balans brengen van inkomsten en uitgaven.

We hebben er dan ook alle vertrouwen in dat na het financieel tegenvallende resultaat van 2023, de ingezette en geplande acties voor het jaar 2024 zullen resulteren in een financieel sterke organisatie, **fit for the future**.

In dit proces ontkomen we echter niet aan een noodzakelijke, blijvende, gedegen en structurele financiële ondersteuning van onze grootste stakeholder, de Gemeente Maastricht. Gesprekken zijn hierover gestart medio september 2023 met het team Economie en Cultuur van de Gemeente. Deze gesprekken verlopen in goede en transparante sfeer, waarbij geluisterd wordt naar elkaars uitdagingen en gekeken wordt naar mogelijke oplossingen. Met deze constructieve wederzijdse, respectvolle houding, hebben de directie en Raad van Toezicht van Lumière er alle vertrouwen in dat onze ambities en doelstellingen voor de komende jaren gerealiseerd kunnen worden.

Dank verder aan het gehele team van Lumière Cinema en Lumière Bassin, inclusief alle vrijwilligers, alsmede de Raad van Toezicht-leden, en medewerkers en leiding van het team Economie en Cultuur, voor de onverwoestbare passie en toewijding voor onze organisatie(s). Zonder jullie is en was er geen Lumière mogelijk!

Het bestuur/de directie

David Deprez
Voorzitter, artistiek directeur

Aerd de Boode
Secretaris, zakelijk directeur

ROYAL - M... TRICHT
N.V. FILMVERHUURKANTOOR
Jean GABIN
Erich STROHEIM
Presente RT
DE GROOTE
ILLUSIE
Con film van Jean

BRONS - FIJEN

KETEL 7
KETELV. POMPE

RESERVE
KETELV. POMPE
6. 2

9

BRONS - FIJEN

Bijlage speciale programmering & lokale impactactiviteiten

Podium voor lokale makers

We bieden graag een springplank voor lokaal en regionaal filmtalent. We doen dat in samenwerking met L1, CineSud en Videopower. In 2023 stonden de volgende voorstellingen op het programma.

De Man uit Rome - officiële première	250	Euregion Film Forum
Korte film compilatie 1	48	Euregion Film Forum
Korte film compilatie 2	48	Euregion Film Forum
Roafelrand - officiële première	156	L1
Limburgs talent: voorfilms	3.244	Lumière Open Air Film Festival
Avond van de Korte Limburgse Film	81	CineSud

Totaal **3.827**

Themavoorstellingen en lokale samenwerkingsprojecten

In het hart van onze specialprogrammering zoeken we actief de samenwerking met lokale partners rondom specifieke thema's en op maat van doelgroepen.

Cow + live-koeienvertaling	34	Dierenwelzijn
Final Account	73	Holocaust Memorial Day
1 jaar oorlog Oekraïne: Klondike	45	1 jaar oorlog in Oekraïne
Blind Willow, Sleeping Woman	49	Boekenweek Maastricht
White Balls on Walls + Paneldiscussie	75	Inclusie + diversiteit Nederlandse musea
Museumnacht Maastricht	1.500	Museumnacht Maastricht
Waves of Burlesque	38	
Dancing Pina	90	110 jaar Sacre du Printemps
Who Will Write Our History + Intro	25	Dodenherdenking
Aber der Kirche Passiert Nichts + Q&A	18	Dodenherdenking
The Natural History of Destruction	12	Dodenherdenking
Filmreeks Pride Month	449	Pride Month
Who Killed the KLF + Intro	22	
Festival MAAS!	500	Festival MAAS!
Herr Bachmann	22	Musica Sacra
United We Stand	67	Musica Sacra
Filmconcert Der Müde Tod	134	Musica Sacra
Mi País Imaginario	29	50 jaar staatsgreep Chili
Calendar Girls	55	Nederlandse Dansdagen
The Last Waltz	282	JekerJazz
The Loud Spring	72	Nationale Klimaatweek
Sur L'Adamant + lezing Jack Post	47	Alliance Française
Eternal Memory + Inleiding	53	Alzheimer
Lou Reed's Berlin + Intro	76	Lou Reed
Anselm + Lezing Ko van Dun	156	Kunstbeschouwing
Shabu	20	World Children's Day
The Human Trial	30	Wereld Diabetes Dag
Squaring the Circle + Nagesprek	46	Popmuziek
Smoke Sauna Sisterhood + Meditatie-intro	48	Feminisme

Totaal **4.067**

Klassiekers en retrospectieven

Een filmeeks die is bedoeld voor zowel doorgewinterde film liefhebbers als spontane ontdekkers. Het filmprogramma omvat een mix van bijzondere digitale restauraties, anniversary editions en re-releases. We programmeerden zowel mijlpalen uit de filmgeschiedenis als recente, moderne klassiekers, bijvoorbeeld ter gelegenheid van nieuw werk van gevestigde regisseurs, te weten:

Trois Couleurs: Bleu	272	Kieslowski retrospectief
Trois Couleurs: Blanc	135	Kieslowski retrospectief
Trois Couleurs: Rouge	159	Kieslowski retrospectief
La Double Vie de Véronique	105	Kieslowski retrospectief
Blind Chance	46	Kieslowski retrospectief
Jeanne Dielman	27	The Greatest Film of All Time
The Holy Mountain	232	Jodorowski retrospectief
El Topo	49	Jodorowski retrospectief
Fando y Lis	10	Jodorowski retrospectief
First Blood	67	Recently Restored
In the Mood for Love	36	Recently Restored
La Maman et la Putain + inleiding	6	Recently Restored
Radical Dreamer	111	Werner Herzog retrospectief
Aguirre, der Zorn Gottes (1972)	113	Werner Herzog retrospectief
Fitzcarraldo (1982)	205	Werner Herzog retrospectief
Kaspar Hauser	85	Werner Herzog retrospectief
Ghost Dog: the Way of the Samurai	109	Jim Jarmusch retrospectief
Stranger Than Paradise	84	Jim Jarmusch retrospectief
Down By Law	172	Jim Jarmusch retrospectief
Mystery Train	120	Jim Jarmusch retrospectief
Night On Earth	121	Jim Jarmusch retrospectief
Dead Man	69	Jim Jarmusch retrospectief
Coffee and Cigarettes	97	Jim Jarmusch retrospectief
Halloween: The Wicker Man	71	Lumière Classics
Thelma & Louise	168	Lumière Classics
The Exorcist - Director's Cut	52	Lumière Classics
Il Gattopardo	47	Lumière Classics
Der Himmel über Berlin	213	Lumière Classics
Être et Avoir	59	Lumière Classics
La Meglio Gioventù	57	Lumière Classics
The Virgin Suicides	48	Lumière Classics: Sofia Coppola

Marie-Antoinette	20	Lumière Classics: Sofia Coppola
Lost in Translation	44	Lumière Classics: Sofia Coppola
Stop Making Sense	135	Lumière Classics

Totaal **3344**

Q&A's

In 2023 werden de volgende voorstellingen georganiseerd waarbij bezoekers in gesprek konden gaan met de betreffende filmmakers.

August Willemsen	65
Onder het Maaiveld	88
Dicht bij Vermeer	112
Gevangen in een Tekening	13
Mascotte	20
Goodbye Stranger	4
Aber der Kirche Passiert Nichts	18
Call of the Wisdom Keepers	82
Met Zonder Ballen + Zelfportret	68
Brother's Keeper	26
Winds of Change	56
A Journey of 1000 Miles	13
Uit 't Leven	12
Utama	76
Toen We van de Duitsers Verloren	14
Als de Nacht Maar Niet Valt	22
Dierendag: Nola	13
President's Daughter	11
Festival Vocallis: Dora	38
How to Save a Dead Friend	37

Totaal **788**

Enmalige/landelijke specials

Geen filmhuis zonder speciale activiteiten voor de echte film liefhebber, meestal in samenwerking met landelijke festivals zoals het IFFR. In 2023 waren dat:

Filmquiz Dial Q	75
Best of IDFA on tour	26
Best of Kaboom Animation Festival	66
IFFR preview	86
Movies that Matter festival on tour	172
Opening Nederlands Filmfestival	33
Rode Tulp filmfestival	87
Dag van de Korte Film	44
Cineville Speciaaltje: Asteroid City	156
Cineville Speciaaltje: Past Lives	101
Cineville Speciaaltje: Priscilla	56
Lezing Miyazaki	44
Lezing Shakespeare in de film	19

Totaal **965**

Passie events

In het verslagjaar vonden de volgende exclusieve voorvertoningen plaats van langverwachte hoogtepunten voor Lumière passiehouders, inclusief inleiding van een programmeur:

Tár	129
Cairo Conspiracy	51
Blue Jean	31
Past Lives	88
Anatomy of a Fall	65
Fallen Leaves	45
Le Pot-au-Feu	114

Totaal **523**

Release Parties

Elke twee maanden vindt een feestelijke première plaats, die gepaard met een live act, DJ of live band. In 2023 waren er de volgende release parties:

Babylon	151
The Banshees of Inisherin	156
First Blood	67
Asteroid City	247
Barbie	253
The Last Waltz	82
Kokomo City	84

Totaal **1040**

Psychoanalyse en Film

In samenwerking met de Nederlandse Psychoanalytische Vereniging organiseerden we een themareeks. Elke voorstelling werd ingeleid door een psychoanalyticus.

Letter from an Unknown Woman	33
Das Vorspiel	39
Tous les Matins du Monde	47
The Piano	39

Totaal **158**

Cinema Panahi & the Iranian struggle for freedom

Naar aanleiding van de release van No Bears, de nieuwe film van Jafar Panahi, presenteerden we een themaprogramma over actuele maatschappelijke ontwikkelingen in Iran:

No Bears	202
Lezing Beri Shalmashi/This Is Not a Film	19
3 Faces	14
Taxi Teheran	10
Hit the Road	45
Offside	122

Totaal 412

The Great Greta Gerwig

Naar aanleiding van de release van Barbie eerden we regisseur Greta Gerwig met een mini-retrospectief:

Little Women	93
Lady Bird	55
Frances Ha	68
Barbie release party	147

Totaal 363

Atomic Summer - de atoombom in de film

Naar aanleiding van de release van Oppenheimer presenteerden we een contextprogramma over de rol van de atoombom in de naoorlogse filmgeschiedenis:

Lezing Kevin Toma	52
The Atomic Cafe	29
Dr. Strangelove	84
Hiroshima Mon Amour	63
A Compassionate Spy	8

Totaal 236

Voor en met studenten

Studium Generale

Studium Generale is onze maandelijkse samenwerking met Studium Generale Maastricht. Het programma biedt een brede selectie aan filmvertoningen, inclusief inleiding of nagesprek, lezingen, debatten en een serie van filmcolleges. In 2023 konden de volgende voorstellingen worden bijgewoond:

All the Beauty and Bloodshed	81
All You See	62
Lezing Basje Boer: Vertigo	90
The Proof of the Pudding	34
The Dmitriev Affair	88
The Pod Generation	112
Oema Foe Sranan	79
Il Gattopardo	156

Collegereeks: Decolonising Cinema

Introduction	77
Ireland	80
Kurdistan	81
Nigeria	48

Totaal 702

Studentenvoorstellingen i.s.m. opleidingen en studentenorganisaties

Filmvoorstellingen die we organiseren samen met opleidingen en studentenorganisaties. De voorstellingen zijn gerelateerd aan thema's die in de diverse curricula worden behandeld. Alle voorstellingen zijn ook toegankelijk voor het algemene publiek en worden vergezeld van een introductie en nagesprek. In 2023 waren dat de volgende studentenvoorstellingen:

Daughters of the Dust	78	FoM, BLMM, ACMUS
All That Breathes	18	UNSA, Global Studies
Butterfly Vision	16	AIMS
Free Money	39	SCOPE
Offside	122	SOFASoS
How to Blow up a Pipeline	83	XR, Inter. Soc.
Paved Paradise	40	Maastricht4Climate
Free Money	55	Global Studies
Theatre of Violence	91	ELSA
The Mind Game	19	UNSA
De Humanis Corpora	54	Making Together
Bigger Than Us	78	Green Office UM
Esther & the Law	77	ELSA
Sages-Femmes	79	Verloskunde
Strange Way of Life	100	INKOM
Marcel the Shell	200	HS Zuyd: Maastricht Institute of Arts
White Balls on Walls	80	Young Academy
Tax Me if you Can	58	Young Academy
Global Minds: El Buen Patron	74	HS Zuyd: Toerisme, IB, Hotelschool
Global Minds: No Bears	60	HS Zuyd: Toerisme, IB, Hotelschool
Global Minds: Past Lives	77	HS Zuyd: Toerisme, IB, Hotelschool
Global Minds: Une Année Difficile	40	HS Zuyd: Toerisme, IB, Hotelschool
De Inkom	100	De Inkom
Totaal	1.638	

PHD Academy

Maandelijks organiseert de PhD-vereniging van Universiteit Maastricht een social gathering rondom de voorpremière van een nieuwe film die aansprekend is voor studenten en medewerkers. In het verslagjaar waren dat:

Triangle of Sadness	67
The Banshees of Inisherin	56
Aftersun	81
Joyland	42
Air	28
Asteroid City	31
Past Lives	100
Anatomy of a Fall	103
Reality	37
The Boy and the Heron	73
Totaal	618

Exploring Cinema: United World College

In 2023 zetten we onze samenwerking met United World College Maastricht voort, resulterend in een reeks met moderne klassiekers toegankelijk voor het algemene filmpubliek. Leerlingen van de UWC-filmklas verzorgen een inleiding en nagesprek, waarbij de nadruk ligt op niet-Westerse cinema. In 2023 waren er de volgende filmvertoning binnen de reeks:

Waltz with Bashir	102
Festen	111
Touki Bouki	110
Ash Is Purest White	104
Stories We Tell	60
Baghdad Messi	54
Tambien la Lluvia	92
Lola Rennt	110
Her	153
The Ascent	107

Totaal	1.003
---------------	--------------

Lumière Open Air Film Festival

Lumière Open Air Film Festival is uitgegroeid tot een niet meer weg te denken stadsfestival, dat plaatsvindt voorafgaand aan de start van het culturele seizoen. Dankzij de samenwerking met festival Bruis konden we het Ritchie Backfireplein optimaal inrichten als een sfeervol festivalterrein. De volgende films werden in de buitenlucht vertoond:

Some Like It Hot	320
The Truman Show	314
Saturday Night Fever	313
Past Lives	311
A Casa Tutti Bene	309
Chungking Express	308
Mustang	296
Guess Who's Coming to Dinner	257
Marcel the Shell with Shoes On	231
Ghost Dog: The Way of the Samurai	215
Strange Way of Life	214
Spring Breakers	156

Totaal	3.244
---------------	--------------

Lumière

Cinema
Restaurant
Café